

Esterházy Miklós  
Málna és a csotrogányok

Szerkesztette  
NÉMETH GÁBOR

© Esterházy Miklós, 2022

## II. A DIÓ



Guggoltak a fűben, és meredten nézték a vergődő állatot. Minden testrésze ép volt, csupán nem a megfelelő sorrendben követték egymást. Ízelt lábait mechanikusan hajlítgatta, csápjai is folyamatosan jártak. A szöcske arcán nem látszott semmi érzelem, pedig amúgy is rövid életének utolsó pillanatai voltak ezek. Zöld potroha – fej és lábak nélkül – úgy festett, mint egy korán elhullott búzagalász.

– Miért csinál valaki ilyet? – kérdezte Málna Papától. Tudta a választ, de fájt neki, és abban bízott, hogy az apja majd mégis valami megnyugtatót mond.

A férfi nagy levegőt vett. Sójába fűzte válaszát.

– Hát, mert nem tudják, mit csinálnak.

– Biztos fiúk voltak – dünnyögte a kislány, megválaszolva magának a kérdést.

– Lehet – bólintott rá az apja, kicsit fátyolos hangon, és odafordult felé. – Tudod, Málna, én is csináltam ilyet, amikor gyerek voltam.

A lány azon nyomban sírni kezdett. Hangtalanul és rendíthetetlenül. A levegőben is lehetett érezni, milyen szomorú lett.

– D... De... miért, Papa?

Újabb sóhaj.

– Nem tudom. Talán mert olyan szép és tökéletes minden teremtmény. Szinte csak akkor látjuk meg, hogy mennyire, amikor már nincsenek. Ezért tépjük le a virágok szirmait. Ezért pukkasztjuk ki a szappanbuborékokat, vagy törjük össze a frissen befagyott pocsolyák jegét. Talán – tette hozzá. – Vagy talán mert kíváncsi voltam, hogy képes vagyok-e rá.

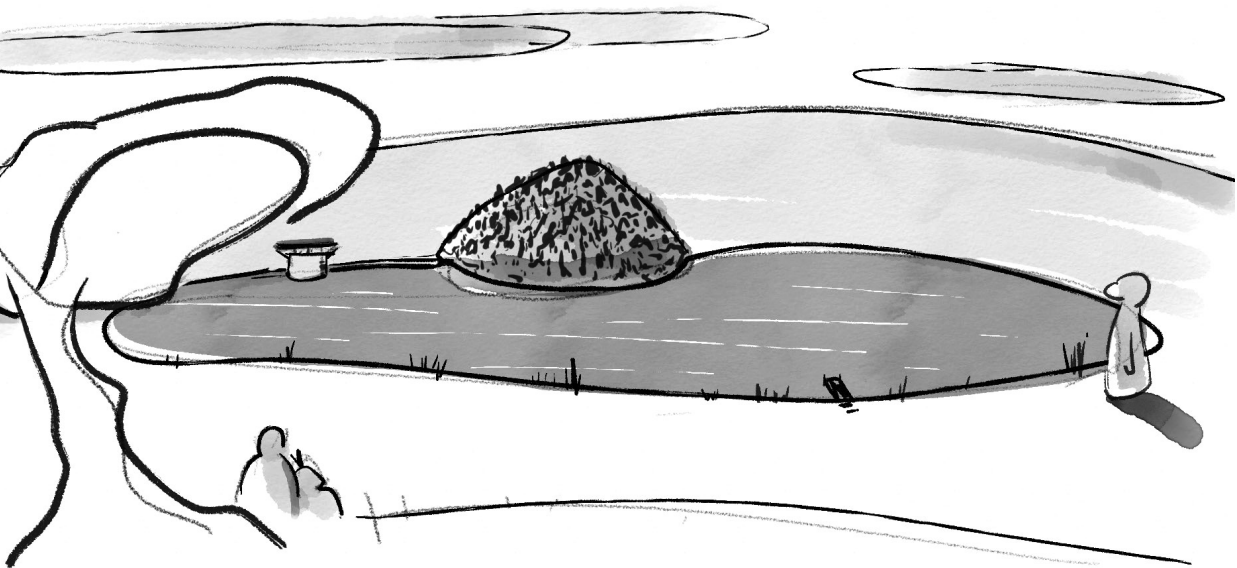
Málna furcsán nézett felé.

– Mert kicsinek és sebezhetőnek éreztem magam, és azt hittem, hogy ettől hatalmas és elpusztíthatatlan leszek.

– Dehát ez butaság, Papa – szipogott Málna, kis vászon zsebkendőjét szorongatva.

– Tudom, szívem. De az ilyesmi mindig csak egy pillanat műve. Megtörtént, és már nem volt mit tenni. Én pedig rögtön még kisebbnek és gyűlöletesebbnek éreztem magam. Mert már nem okolhattam senki mást, magamon kívül.

Lágy szél futott át az egész mezőn. Mintha finoman lesöpört volna egy képzeletbeli táblát, és visszaállította volna a bábukat a kiindulópontjukra.



Még mindig ott guggoltak egymás mellett, és hallgatták a szelet, a zümmögést, a madarakat.

Málna elnézett a távolba. Neki is jólesett a hirtelen jött, hűvös levegő. Utolsó könnycseppjei is felszáradtak piros arcocskáján.

A hatalmas víztározót nézte, majd tekintete visszavándorolt apjára. Vállára hajtotta a fejét.

– Azt hiszem, értelek, Papa.

Az apja pedig ettől a kedves mondattól kizökkent komor hangulatából, és ismét – ahogy nap mint nap annyiszor – megcsodálta lányát.

Felkapta, és nagyot csókolt az arcába.

– Na gyere, menjünk. Mama már biztosan vár minket.

Karján vitte a lányt, és pár lépéssel később nagyot kiáltott.

– Maurice!

A hang hallatára a magas fűből egy rágott fülű, fekete tacskó ugrott elő, és nagy irammal indult meg feléjük. Sáros lábaival csattogott mellettük, és ahogy távolodtak, a kis család lassan egybemosódott.

A mező hullámzott tovább, és lent a földön, a fűszálak között a szöcske már nem mozdult.



Azon ritka napok egyike volt, amikor már nem volt tanítás, de még nem kezdődött el a nyári szünet sem. A nap melegét hűvös szellőkések tették elviselhetővé. A természet most volt legnagyobb pompájában. A gyümölcsfák duzzadtak az erőttől. Leveleik takarásában, féltve érlelték terméseiket. Minden és mindenki állandó mozgásban és növekedésben volt. Molnárkák siklottak a víztározó felszínén, a fejük fölött pedig fehér gémekek vitorláztak a levegőben. Hatalmas, őskori hüllőként végigpásztázták a vidéket, és a magasból még Málnát is láthatták, ahogy egy csordultig telt locsolókannával az üvegház felé siet.

A szülők teljesen elmerültek a közelgő utazás előkészületeiben. Mintha egy végtelen hosszúnak tűnő létrán másznának felfelé, ahol minden fok egy-egy elintézendő feladat. Magára az utazásra és annak örömeire nem is mertek gondolni. Talán majd ha elindultak. Talán amikor odaértek végre, vagy másnap, mikor felébredtek, és saját szemükkel bizonyosodtak meg arról, hogy valóban és minden kétséget kizáróan a földgömb egy másik pontján vannak. Addig robotüzemmódra kapcsoltak, és próbáltak nem tudomást venni arról, mekkora energia is szükségeltetik ahhoz, hogy kiszakadjanak a helyről, ami épp legnagyobb bőségeivel nyújtózik feléjük.

Egy gyereknek, aki tudja, hogy úgylis az utolsó pillanatban fog mindent összekapcsolni, vagyis egész nap ráér, fel kell találnia magát. Málna pedig nagyon jó volt ebben.

Vasárnap indultak, és feltett szándéka volt, hogy addig minél több cseresznyét, ribizlit, epret és természetesen málnát egyen a kertből. Sétálgatott fel-alá a lejtőn, és csemegézett, miközben kutyája, Ophelia hűségesen kullogott utána. Zilált, vörös bundájával igazi rókának látszott. A meggyfánál ő maga is két lábra ágaskodott, és leszakított pár gyümölcsöt. Papa nem szerette ezt, de Málna mindig jót kacagott rajta. Sokszor érezte azt Ophelián, hogy csak egy hajszál választja el attól, hogy emberré változzon. Mindenre volt egy nézése. Gyönyörű szemével mindent el tudott mondani, még azt is, amit nem szívesen hallott meg az ember.

Málna a finom falatokból ilyenkor kedves barátjának, a Kisegérnek is vitt, aki a komposztálóban lakott.

A komposztáló az évek alatt nagyszabású átalakításokon ment keresztül, mind kívül, mind pedig belül. Mivel Öreghegynek egyre több lakója lett, Papa a helyi építkezésekről szerzett raklapokból eszkábált új és nagyobb otthont a Kisegér és családja számára. Így már semmi nem állhatott útjába annak, hogy a komposztáló többgenerációs lakókomplexummá nője ki magát. Volt hat gyerekszoba, és mindegyikhez tartozott egy-egy játszószoza is. Mindenkinék külön éléskamrája volt, ahol a számukra kedves falatokat tárolhatták. De ezenfelül természetesen volt két



főétekező, három mellékétekező és számtalan nassolószoza is. A Kisegér néha úgy érezte, számára itt már talpalatnyi hely sem maradt, így aztán néha elkószált otthonról, hogy kiszellőztesse a fejét. Aznap pont akkor szánta el magát a szökésre, amikor a kis Málna látogatóba érkezett hozzá. Látta eliszkolni az egeret, és egyszerre fura, tompa rezgés futott át a testén. A tudományos kíváncsiság volt az, ami a hatalmába kerítette. Vajon meddig tudja követni őt anélkül, hogy észrevénné?

Az egérke félénken, de tempósan indult el az út széléről, Málna pedig csak ment-ment utána csendesesen, óvatosan lépdelve vékony talpú, portugál strandcipőjében.

Kis idő múlva már az erdő sűrűjében jártak, ekkor vette észre Málna, hogy elveszett. Körbenézve semelyik fa sem tűnt ismerősnek, és a Kisegeret is szem elől tévesztette. Ez nem először fordult elő vele, ezért inkább továbbkóborolt, mintsem kiáltozni kezdett volna a hazautat keresve. Málna csak bóklászott a rengetegben, míg oda nem ért egy hatalmas diófához.



Lélegzetelállító látvány volt. A fa óriásként állt Málna előtt, törzsét nem tudta volna átölelni hét ember sem. Csupasz, szürke ágai, mint jóllakott anakondák, lomhán fonódtak össze a dús lombkoronában. A talaj alatta tele volt szétnyílt dióhéjakkal. Most már tudta, hogyan talál haza. A Nagy Diófa mágikus fa volt az Öreghegyen. Ismerte ő is pici gyerekként, hisz rengeteget dió lógott az ágain, neki címezve. Ha a fa tövében feltetted egy kérdéset – és elég türelmesen vártál –, akkor a diófa terméseibe rejtette el válaszát.

*Miért van annyi csillag az égen? Miért van az, hogy ha a tengerparton kagylót szedsz, a Balaton-parton csak köveket? Miért csíp a csalán, és miért van a fiúknak kukijuk? Miért nem tudunk már repülni végre, és miért esznek a kutyák füvet? Hogyan készül a legfinomabb fagyi, és vajon tényleg sör van-e a Tibi bácsi sörhasában?*

Míg így lépkedett a recsegő dióhéjakon, régi kérdésein merengett. Sokat kérdezett a fától a felnőttekről is. Nem értette például, hogyan lehet, hogy egyszer jókedvűek és boldogok, máskor meg komorak és idegesek. *Reccs.* Papa azt mondta, hogy ne aggódjon. Ez akkor fordul elő, ha örvénybe kerül az ember. *Reccs.* Ha az embert beszippantja egy ilyen örvény, teljesen kifordul magából, de amint vége,



kitisztul minden, és minden újra rendben lesz. *Reccs.* Utána el lehet gondolkodni azon, hogy mi miért történt. De az örvényben sose szabad gondolkodni, mert azok a gondolatok becsapják az embert. *Reccs.* A legjobb, ha egyszerűen kivárjuk, míg vége lesz, és közben nem vesszük olyan komolyan, amit épp mondunk vagy érzünk. *Reccs.* Málna furcsállotta ezt. Nem értette, hogyan fog segíteni ez rajta, ha egyszer beleesik a tóba, és ott elragadja egy örvény. De azért mindig szeretett volna segíteni ilyenkor a papáján. *Re...*

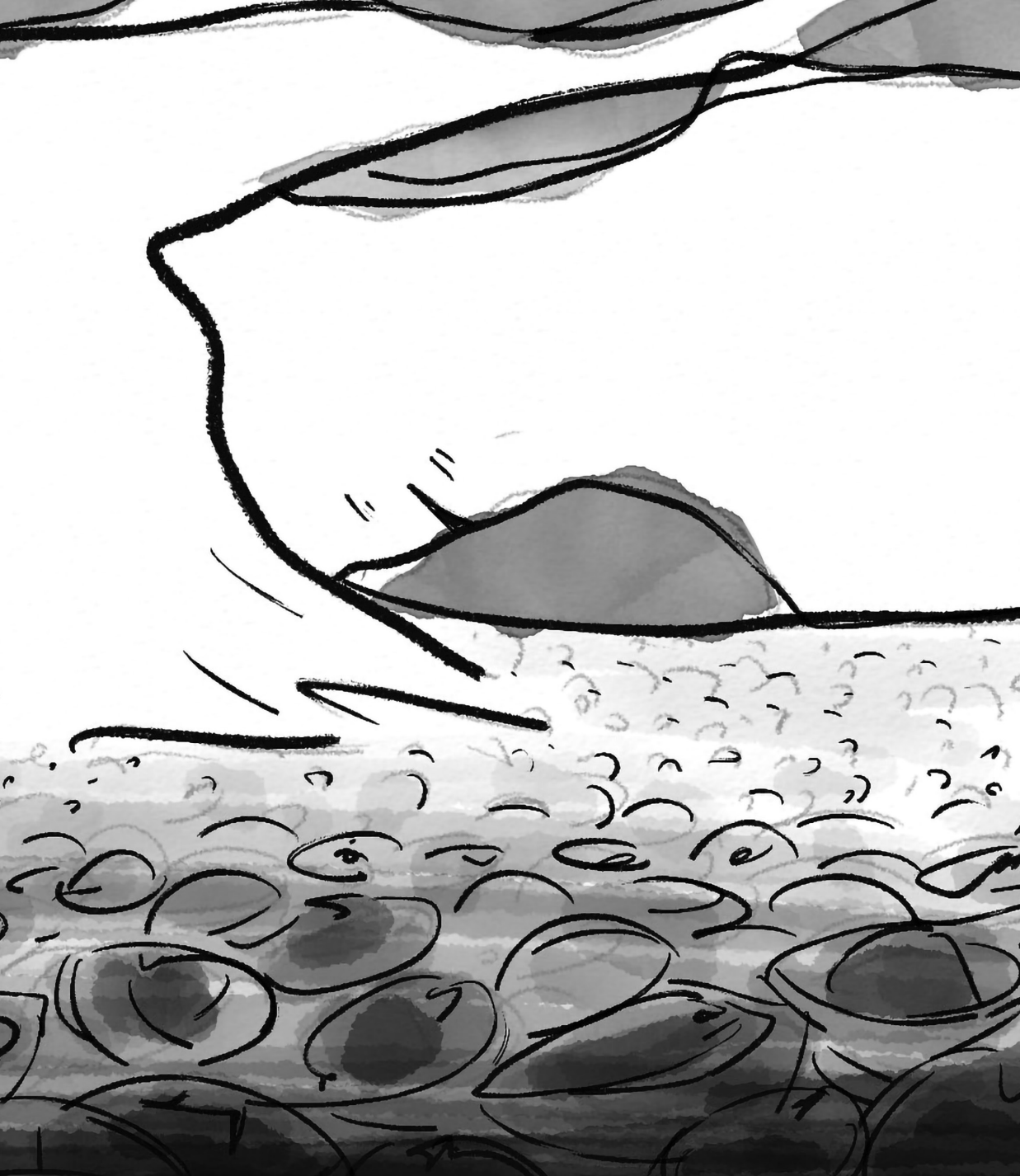
Nini, mi ez? Lehajolt, és óvatosan felemelt egy diót a földről. Kis tenyerén alig fért el, és teljesen ép volt! Ámuldozását egy közeli bokor rezzenése szakította félbe. Ettől ő is összezökkent.

Málna, mint minden kiskgyerek, nagyon tudott félni. Ilyenkor egy kis gödör, egy ránc jelent meg az egyik szemöldöke fölött. Erről a gödröcskéről ismerték fel a szülei is, ha valamin aggódott. Málna szeretett minél előbb túl lenni a félelmetes részeken. Papájával, aki felnőttkorában is sokszor félt a pókoktól, azt játszották, ha pókot találtak a házban, hogy ki meri felengedni a kezére, és kivinni az ajtón. Mama mindig megelégette, ahogy kislánya és férje felváltva sikongatnak a padlón térdelve, és egy mozdulattal kirakta a pókot az ablakon. De Málna megérezte, hogy minden egyes lépés, amit a félelmeik felé tettek, valahogy mégis segített enyhíteni azokat. Ezért indult el most is a bokor felé, ami mind hangosabban és kísértetiesebben zörgött tovább. Málna már egészen közel volt ahhoz, hogy felsikítson és elrohanjon, amikor egy fekete, nyúlánk pofa bukkant elő a bozótosból.

– Maurice! – kiáltott fel Málna mérgesen, mégis megkönnyebbülten.

„Hogy kerülhetett ide? Nálunk minden kutya bent lakik. Nem mászkálhatnak el csak úgy! Maurice is kizárólag a Papával szokott póráz nélkül csatangolni” – csodálkozott Málna, és hagyta, hogy Maurice körbenyalogassa a lábszárát. És azért azt se bánta, hogy legalább lesz valaki, aki hazakíséri. Ahogy elindultak a beomlott borospince romjai felé, Málna arca lassan újra kisimult, nyoma sem volt már a gödröcskének.





Maurice igazi jóbarát. Mindig lelkes, mindig jókedvű. Papa viccesen azt szokta mondani, hogy a föld alól jött. Málna szemében viszont Maurice igazi, hamisíthatatlan kutya volt.

– Nagy kópé vagy, Maurice. Ugye tudod, hogy el kell mondanom a Papának, hogy leléceltél? Pedig hányszor állt elétek, amikor a kerítés körül sunnyogtatok, emlékszel? A partvist a magasba emelve elmélyített hangon ordította: „Itt úgyse jössz át!”

Málna egy bottal hadonászva utánozta az apját, és nevetett.

– Hé, Maurice, figyelsz te egyáltalán?

Maurice ma valamiért furcsán viselkedett. Pofáját minden kis lyukba bedugta. Hatalmasakat szippantott a mélybe, és megszállottan kezdte ásni a földet.

Hazaérve Málna beköszönt a szüleinek.

Mamája már megint valami isteni dologba fogott bele! Ott találta a konyhában térdelve, ahogy énekelgetett a kis pogácsáinak, azok meg csak nőttek-nőttek a sütőben. Málna boldog volt, mert amikor felért a bunkerébe, a pogácsa még mindig meleg volt!



A bunker egy igazi tákolmány volt. Nem volt benne két hasonló lécs, két ugyanolyan szög sem. Papa nagyon megküzdött vele. Málna nem akart különösebben bunkert magának, de az apja olyan régóta álmodozott erről, hogy senki nem tudta róla lebeszélni. A fejébe vette, hogy márpedig ő felépít a lányának egy házat, és nem fog segítséget kérni semmilyen mesterembertől. Egyik próbálkozása dőlt össze a másik után, de nem adta fel. Egy időben az egész környék onnan tudta, hogy eljött a vacsoraidő, hogy sötétedéskor Málnát és a Mamát hallgatták, ahogy a Papának kiabálnak, és kérlelik, hogy most már igazán jöjjön, mert kihűl minden. Előző ősszel lett kész a bunker, és azóta többször is javítani kellett, de Málna kifejezetten megszerette kis rejtekhelyét. Mama portugál és francia textilcégektől szerzett kis anyagmintákat varrt össze függönynek, amik közé véletlenül belekevert

egy-egy darabot Málna vászon zsebkendőiből is. Bent hasonló családi összevisszaság uralkodott. Málna néhány, a közös korongozások kezdeti nehézségeit idéző, csalé vázában tárolta ecsetjeit. Kedvenc kis boltjából, a királylakai Képkereztőből is hozott ide néhány kis méretű, keretezett rajtot, sőt még keretmintákat is kapott a boltosoktól, amiket az övére tűzött, és olykor bumerángxént használt. Mama is feljött néha a bunkerbe, hogy együtt lessék a hullócsillagokat. Mama pont akkor csukta be a szemét vagy nézett az ellenkező irányba, amikor egy csillag lehullott, így aztán ha olykor-olykor mégis meglátott egyet, hatalmasat sikított örömeiben. Ez a hang augusztusban szintén fontos igazodási pont volt a környék lakói számára.

Málna szépen sorban kipakolta zsebéből az aznapi kincseket, egyiket a másik mellé. Egy vadvirág, amit majd le fog préselni. Egy jó lapos kavics, tökéletes a kacsázási rekordja megdöntésére. Jelenleg kettőnél járt, de evvel nem volt egyedül a családban. Egy csupasz, kanálszerű fadarab, ami tökéletes kormánylapát lesz a tutajához. Nagypával hagyták félbe az építését tavaly, amikor a Nagy Halászlélfőző Versenyen jártak. Nagypapa második lett, szerinte meg volt bundázva, de Málna ezt nem érezte. Szerinte semmilyen panír nem volt a halon.

A zsebében mindig volt egy-két szárított jutalomfalat a kutyák számára. Ja, és a dió, amit a fa tövében talált. Azt is odatette maga elé.

Lefeküdt a padlóra, és csak nézte őket nagy szemével. A tárgyak kezdtek elhomályosulni, és Málnát szép lassan elnyomta az álom.

*RECCS!* – riadt fel hirtelen. A dió szétnyílt. Málna szíve hevesen vert. Rögtön tudta, hogy ez nem egy hétköznapi dió. Valakinek a válaszára lett...

MAGVETŐ  
KÖNYVKIADÓ ÉS KERESKEDELMI KFT.  
[www.magveto.hu](http://www.magveto.hu)  
[www.facebook.com/magveto](https://www.facebook.com/magveto)  
[magveto.kiado@lira.hu](mailto:magveto.kiado@lira.hu)  
Felelős kiadó Dávid Anna

Készült a Szekszárdi Nyomda Kft.-ben, 2022-ben  
Felelős vezető Vadász Katalin igazgató

Felelős szerkesztő Szegő János  
Kézirat-előkészítő Tomka Eszter  
Korrektor Balogh Emerencia  
A kötetet Pintér József tervezte  
Műszaki vezető Takács Klári  
Kiadványszám 9242  
Kardinal betűtípusból szedve  
ISBN 978-963-14-4240-3